

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 72 (5)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Novembra 1927.

PATENTNI SPIS BR. 4555

Akciova společnost drive Škodovy zavody v Plzni, Praha—Smichov.

Mehanički upaljač sa melkom.

Prijava od 28. aprila 1925.

Važi od 1. septembra 1926.

Traženo pravo prvenstva od 9. juna 1924. (Čehoslovačka).

Svi dosadnji mehanički upaljači sa melkom imaju te nezgode, što ih nagrizaju usled vlage izlazeći, gasovi iz eksploziva, baruta ili tome slično, kojim su ti upaljači napunjeni. Usled vlage u naboju metka ili iz samog naboja postajući gasovi, delovi upaljača bivaju izlagani hemiskim uticajima i pri dužem stojanju kvare se tako, da teško mogu funkcionisati ili im je čak i to nemoguće. Prisustvo jedne jedine kapisle ili najmanje količine eksploziva ili baruta u upaljaču, dovoljno je da izazove kvar kod delova, istog, koji su, kao što je poznato vrlo fini. Prema tome je čuvanje upaljača na duže vreme isključeno.

Predmet ovog pronalaska odnosi se na upaljač, koji otklanja sve gornje nezgode dosadnjih upaljača. Suština pronalaska leži u tome, što se upaljač izrađuje tako, da ne sadrže i uopšte nikakve eksplozive ili kapisle već samo mehaničke njegove delove. Tako izrađeni upaljač može kao celina stajati odvojeno od samog metka, da bude nošen i potpuno zaštićen od vlage. Konzerviranje protiv vlage može se n. pr. izvesti u sudovima, koji su hermetički zatvoreni protiv vazduha. Kod metaka, koji su opremljeni sa takvim upaljačima, postavlja se eksploziv i kapisla u samom metku ili naročitoj čauri.

Da bi se eksploziv projektila, kapisla ili tome slično zaštitilo od uticaja vlage ili mehaničkih dejstava, zatvara se metak sa naročitim hermetičkim poklopcem ili pločom, koja se skida pre uvrtnja samog upaljača u metak.

Pri postavljanju upaljača, razume se, igla mora da leži (koja je podvrgnuta dejstvu opruge ili centrifugalne sile) ispred kapisle metka, da bi ovaj u potrebnom momentu eksplodirao.

Da bi se postigla potpuna sigurnost pri montiranju odns. da bi se kapisla osigurala, ostavlja se između igle upaljača i kapisle naročiti zatvarač, koji obezbeđuje kapislu od igle ili od spoljnog uticaja, ako nije upaljač nasađen. Ovaj naročiti zatvarač otvara se tek u momentu paljbe centrifugalnom silom ili kojom drugom podesnom silom odns. uklanjanja se iz svog položaja, da bi načinio slobodan put igli ka kapisli. Zatvarač se može i udarom otvoriti odns. pomeriti u momentu paljbe ili pak time, što izvesan deo mehaničkog upaljača prelazi izvestan put u pomenutom upaljaču. Ovaj zatvarač može se postaviti ili u samom telu upaljača ili, što je korisno, neposredno u metku ili čauri, u kojoj se nalazi kapisla. U oba poslednja slučaja, kao što je pomenuto, kapisla je zaštićena od spoljnih mehaničkih uticaja. Kod izvođenja po ovom pronalasku, igla se vidi, lako se može doći do nje i otuda kontrolisati.

Na priloženom nacrtu pokazana je suština pronalaska, šematički, i to sl. 1 pokazuje sklopljeni metak; sl. 2 odšrafljeni mehanički upaljač, sl. 3 samo telo metka, koja prema kraju upaljača ima hermetički poklopac.

U slikama je 1 mehanički upaljač, koji u svojoj unutrašnjosti ima ma kakav poz-

nati mehanizam za odapinjanje igle posle datog vremena ili u momentu udara. Ovaj upaljač ušrafljen je pomoću zavoja 2 u delu 3. U ovom delu 3 ušrafljen je zavrtnj 5, u kome se kapisla 4 održava u normalnom položaju pomoću drugog zavrtnja 7. Zavrtnj 5 nosi osim toga još i detonator 8, koji strči u eksplozivnom naboju 9 metka 10. Deo 3 je pomoću loze vezan sa projektilom 10. Između zavrtnja 2 i 5 postavljen je i zavrtnj 12, koji na jednoj svojoj strani ima prerez 13, u kome se može radialno pomerati pločica 14. Ova pločica 14 pokriva u miru kanal 15, kroz koji igla izaziva eksploziju udarom upaljača. Pri paljbi metka pomera se radialno pločica 14 usled centrifugalne sile, tako da kanal 17 leži ispred kanala 15, čime se pravi slobodan put igli 16. U mesto da se pločica radialno pomera sa centrifugalnom silom, može se to izvesti i oprugom ili kojom drugom silom, koja dela u momentu paljbe. Nacrtni oblik izvođenja sa pokretnom pločicom 14 jeste jedno od mnogih mogućih rešenja zatvarača kapisle protiv neželjenih dejstva. S toga se ovde samo govori uopšte o zatvaraču.

Da se ne bi morali služiti naročitim delom 3, koji sadrži zatvarač kapisle i kapislu kao i detonator, može se metak 10 produžiti, da bi primio ceo mehanizam, koji inače drži deo 3.

Da bi metak mogao stojati duže vreme, a da pri tom vlaga ili škodljivi gasovi ne štete mehanizam upaljača, odvrti se upaljač 7 (sl. 2) i zatvori u hermetički zatvorenom sudu. Sam metak se potom na tom otvorenom kraju zatvara hermetičkim poklopcem. Zatvarač može biti i zavrtnj, koji se uvrće u otvor. U sl. 3 pokazan je hermetički zatvarač 18.

Patentni zahtevi:

1. Mehanički upaljač sa metkom, naznačen time, što sam upaljač ne sadrži kapislu i eksploziv, već samo mehanički dejstvujuće delove, pri čem su ovi hermetički zatvoreni od eksplozivnog naboja metka.

2. Mehanički upaljač sa metkom po zahtevu 1, naznačen time, što je između igle i kapisle metka postavljen naročiti zatvarač, koji odvaja kapislu od igle upaljača.

3. Mehanički upaljač sa metkom po zahtevu 1, naznačen time, što je zatvarač postavljen neposredno iznad kapisle u metku, tako da je kapisla štićena od mehaničkih i drugih uticaja ne samo pri ušrafljenom upaljaču od kapisle već i pri odšrafljenom upaljaču za vreme transporta.

4. Mehanički upaljač sa metkom, po zahtevu 1—3, naznačen time, što se zatvarač kapisle pri paljbi odapinje udarom ili za vreme leta centrifugalnom silom ili dejstvom proizvoljnih unutarnjih ili spoljnih sila.

5. Mehanički upaljač sa metkom po zahtevu 1—4, naznačen time, što se otvarač tek onda otvara, kad naročiti deo upaljača pređe izvestan put u njemu.

6. Mehanički upaljač sa metkom po zahtevu 1—5, naznačen time, što se upaljač zarađ stajanja i prenosa skida sa metka i stavlja u hermetički zatvoreni sud.

7. Oblik izvođenja upaljača sa metkom po zahtevu 1—6, naznačen time, što je mehanički upaljač [1, 2] ušrafljen u naročitom delu [3], koji sadrži zatvarač kapisle kao i samu kapislu, i vezan sa metkom.

8. Oblik izvođenja upaljača po zahtevu 1—7, naznačen time, što se kapisla [4] drži u normalnom položaju u zavrtnju [5] pomoću zavrtnja [7].

9. Oblik izvođenja upaljača po zahtevu 1—8, naznačen time, što je iznad zavrtnja [5] ušrafljen zavrtnj [12], koji sadrži zatvarač kapisle, zajedno sa zavrtnjem 5 u telu metka [10] ili u naročitom delu [3].

10. Oblik izvođenja upaljača sa metkom po zahtevu 1—9, naznačen time, što je zavrtnj [12] snabdeven na jednoj svojoj strani prerezom [13], u kome se može radialno pomerati pločica [14].

11. Oblik izvođenja upaljača sa metkom po zahtevu 1—10, naznačen time, što se otvor metka [3, 10], koji postaje po odvrtanju upaljača, zatvara pomoću hermetičkog zavrtnja ili poklopca [12] za vreme ležanja ili prenosa metka.

Fig. 1.

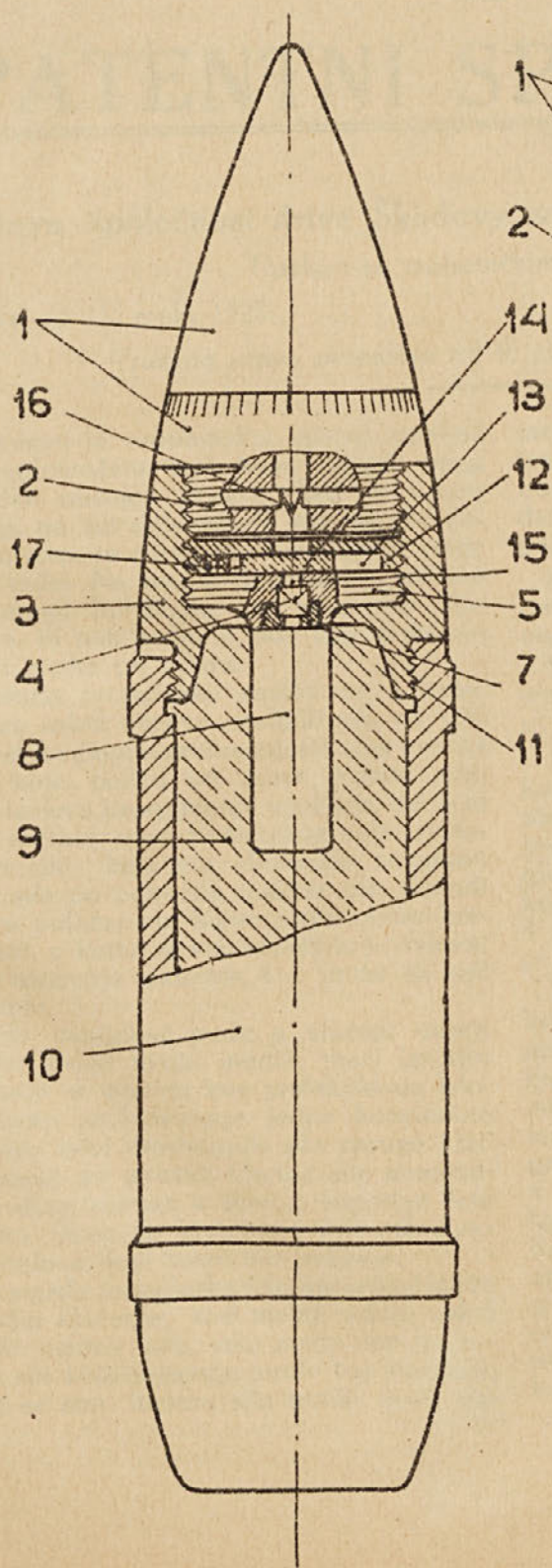

Fig. 2.

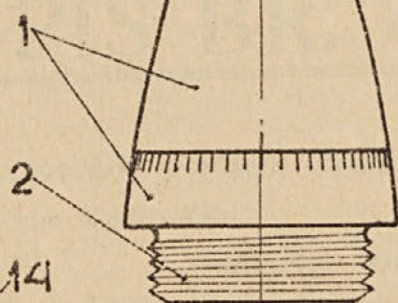

Fig. 3.

